

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11Pc/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820204892
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3820204892.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou v právnej veci navrhovateľa J. T., nar. XX.X.XXXX, bytom H., U. XXX/X proti manželke D. T., nar. X.X.XXXX, bytom tamtiež, zast. hmotnoprávnym opatrovníkom MUDr. C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., U. XXX/X na základe rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11Ps 2/2020 o rozvod manželstva takto

rozhodol:

I. Manželstvo J. T. nar. XX.X.XXXX a D. T., rod. W. nar. X.X.XXXX, uzavreté dňa 1.decembra XXXX na Matričnom úrade H., zapísané v knihe manželstiev Mestského národného výboru H., vo zväzku XX ročník XXXX na strane XXX pod poradovým číslom XXX r o z v á d z a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal rozvodu manželstva na tom skutkovom základe, že od roku 1995 u jeho manželky bola zistená sekundárne progresívna forma sclerosis multiplex, v dôsledku ktorej ich manželstvo prestalo plniť funkcie, pre ktoré bolo vytvorené, predovšetkým funkciu biologickú a ekonomickú. Zdravotný stav manželky je dlhodobo nepriaznivý, vyžadujúci si celodennú opateru, ktorú opateru zabezpečuje navrhovateľ od začiatku jej ochorenia. Aktuálne zdravotný stav jeho manželky je taký, že je pripútaná na lôžko, je kŕmená sondou, nie je schopná akejkoľvek komunikácie a všetky životné potreby, vrátane vykonávania úkonov osobnej hygieny, stravovania a ostatných bežných úkonov pre ňu zabezpečuje navrhovateľ. Tento stav je dlhodobý a bez akejkoľvek perspektívy zmeny k zlepšeniu. Navrhovateľ si chce usporiadať svoj osobný život, pretože má partnerku, s ktorou by chcel začať nový život, ale v prípade rozvodu aj naďalej sa bude o svoju manželku riadne starať tak, ako doposiaľ. Odmieta dať manželku aj v prípade rozvodu do sociálneho zariadenia. Ďalej uviedol, že z manželstva pochádzajú dve deti, t. č. už dospelé. V prípade rozvodu sa chce o manželku naďalej starať, s čím jeho partnerka súhlasí. Navrhovateľ je však vo veku, kedy by mohol ešte plnohodnotne žiť so svojou partnerkou a po zvážení všetkých dôležitých a podstatných skutočností dospel k záveru, že rozvod nebude v rozpore so záujmom jeho manželky, nebude v rozpore s uznávanými morálnymi pravidlami, s prihliadnutím aj na to, že jeho obidve dospelé deti rešpektujú jeho rozhodnutie.

2. Hmotnoprávny opatrovník manželky navrhovateľa návrh prevzal dňa 10.12.2020, ku ktorému sa písomne nevyjadril.

3. Súd určil termín pojednávania na 5.januára 2021, na ktorý sa navrhovateľ nedostavil, doručenie vykázané mal dňa 10.12.2020, svoju neúčast' ospravedlnil písomne listom zo dňa 29.12.2020, doručeníu súdu dňa 30.12.2020, v ktorom uviedol, že z dôvodu výkonu osobnej starostlivosti o svoju manželku a

aj z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu nie je schopný sa dostaviť na pojednávanie, preto súhlasil, aby súd pojednával bez jeho prítomnosti a vo veci rozhodol.

4. Súd pojednával bez prítomnosti navrhovateľa.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie, oboznámil listinné dôkazy - návrh č.l. 1, potvrdenie MsÚ Prievidza č.l.2, sobášny list č.l. 3, vyjadrenie navrhovateľa č.l.12, pripojený spis Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11Ps 2/2020 a zistil tento skutkový stav:

6. Z predloženého sobášneho listu súd zistil, že manželstvo účastníkov konania bolo uzavreté dňa 1.12.1984 na Mestskom národnom výbore v Prievidzi. U oboch ide o manželstvo prvé. Z manželstva sa narodili dve deti, ktoré sú už dospelé. Ich spoločným bydliskom bola H., U. XXX/X, kde žijú doposiaľ.

7. Navrhovateľ vo svojom písomnom podaní zo dňa 29.12.2020, doručené súdu dňa 30.12.2020 uviedol, že v čase pojednávania sa musí starať o svoju manželku kvôli jej nepriaznivému zdravotnému stavu a preto nie je schopný sa zúčastniť pojednávania, ale aj naďalej trvá na podanom návrhu, aj na tvrdeniach uvedených v ňom. Čestne prehlásil, že osobnú starostlivosť o manželku bude aj naďalej zabezpečovať po rozvode so svojou partnerkou v domácnosti, kde doposiaľ obaja manželia žijú. Neuvažuje manželku dať do sociálneho zariadenia a v prípade rozvodu sa o ňu bude starať a zabezpečovať jej potreby. Chce svoju manželku doopatrovať.

8. Z výsluchu hmotnoprávného opatrovníka ustanoveného súdom v konaní sp. zn. 11Ps 2/2020 MUDr. C. T. súd zistil, že súhlasí s návrhom navrhovateľa, teda svojho otca v rozvode manželstva, pretože stav jej matky sa nezmenil, naďalej sa navrhovateľ stará o svoju manželku a to denne osobnou starostlivosťou. Matka nerozpráva, nevníma okolie a ľudí nepozná. Jej otec zabezpečuje túto starostlivosť dlhšie obdobie, matke sa venuje a zabezpečuje jej potreby. Stav matky je rovnaký, nezhoršil sa, ani sa nezlepšil. Pri starostlivosti o matku nepomáha partnerka jej otca zatiaľ, ale predpokladá, že jej nebude vadit starostlivosť jej otca aj v prípade rozvodu a že mu bude pomáhať. Jej otec prehlásil, že sa bude o manželku aj naďalej starať v budúcnosti. Partnerka navrhovateľa nebýva s nimi v spoločnej domácnosti v rodinnom dome, ale otec uvažuje, že v budúcnosti budú žiť spolu v rodinnom dome aj s jej matkou. Prehlásila, že jej otec určite neumiestni matku do domu sociálnych služieb ani v budúcnosti. Má sestru, ktorá, ak je to potrebné, tiež pomôže pri starostlivosti matky a ani jej sestra nemá žiadne výhrady k rozvodu manželstva. V rodinnom dome býva okrem navrhovateľa a jeho manželky aj hmotnoprávna opatrovníčka MUDr. C. T..

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11Ps 2/2020 a rozsudku tohto súdu zo dňa 8.septembra 2020 súd zistil, že súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony D. T., nar. X.X.XXXX, bytom U. XXX/X, H. tak, že nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek hotovosťou, nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, úverové zmluvy, pôžičky, kúpne zmluvy, darovacie zmluvy a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, ani byť ručiteľom iným osobám, nie je spôsobilá konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilá rozhodovať o akejkoľvek svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Za opatrovníka ustanovil MUDr. C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/X, H..

Oprávnením aj povinnosťou opatrovníčky je starať sa o opatrovanú, vykonávať úkony, ktoré nie je spôsobilá vykonávať sama, preberať za ňu dôchodok a iné príjmy, zastupovať pred súdmi, orgánmi verejnej správy, peňažnými a finančnými ústavmi v majetkových veciach, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

Ustanovená opatrovníčka je povinná dvakrát ročne podávať súdu správu o hospodárení s majetkom S.T..

Rozsudok neobsahuje odôvodnenie, nakoľko sa účastníci konania vzdali práva podať voči rozsudku odvolanie, čo potvrdzujú svojimi podpismi do súdnej zápisnice.

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.septembra 2020.

10. Súd považuje za podstatné uviesť závery znaleckého posudku MUDr. Márie Majzlanovej, ktorá vo svojom znaleckom posudku vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony D. T. uviedla,

že v čase posudzovania zdravotného stavu XX. Podľa t. j. v auguste 2020 zistila u menovanej neurodegeneratívne autoimunitné ochorenie skleróza multiplex, ku vzniku a rozvoju ktorého došlo u posudzovanej v minulosti, s následkom postupného poškodzovania centrálného nervového systému v roku 2015. Posudzovaná nie je schopná žuť potravu a ani ju prehĺtať. Menovaná v rámci ochorenia sklerózy multiplex nie je schopná žiadneho kontaktu s okolitým svetom a psychické funkcie pre hlbokú poruchu vedomia nie je možné hodnotiť. V dôsledku tohto ochorenia nie je schopná žiadneho osobného, činnostného ani sociálneho fungovania, nie je schopná sebaobsluhy, komplexných ani elementárnych aktivít. Uvedený stav je trvalý, s nepriaznivou prognózou uzdravenia vzhľadom na nález poškodenia mozgových štruktúr v dôsledku neurodegeneratívneho autoimunitného ochorenia centrálného nervového systému a tiež vzhľadom na už existujúci vegetatívny stav. Preto tento stav u posudzovanej odôvodňoval obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

U menovanej boli splnené všetky podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je schopná a spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom. Nebola ani schopná posúdiť význam súdneho konania a rozhodnutia a nie je vhodné ani doručiť jej súdne rozhodnutie z pojednávania, aj z rozhodnutia veci.

11. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

12. Podľa § 23 ods.1 cit. zákona, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

13. Podľa § 23 ods.2 cit. zákona, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvoze na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvoze vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

14. Podľa § 23 ods.3 cit. zákona, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

15. Súd zhodnotením skutkového stavu dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je podaný dôvodne.

16. Z ustanovenia § 18 vyplýva, že muž a žena majú v manželstve rovnaké práva a povinnosti a sú povinní spolu žiť, byť si verní, vzájomne si pomáhať a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Povinnosť žiť spolu je povinnosť vytvoriť trvalé životné spoločenstvo, zásadne to predpokladá vedenie spoločnej domácnosti, ale nevyklučuje to prípady, keď vplyvom vonkajších okolností, nemôžu manželia žiť spolu podľa zásad uvedených v Zákone o rodine.

Povinnosť vzájomnej pomoci, môže mať najširší obsah ako vo sfére majetkovej, ako aj hmotnej vôbec a tak i mimo tejto oblasti vo všetkých životných situáciách. Povinnosť vytvárať zdravé rodinné prostredie vyplýva zo zásady, že hlavným poslaním manželstva je založiť rodinu a riadne vychovať svoje deti.

Spoločenský účel manželstva vyplýva z funkcie manželstva, predovšetkým založenia si rodiny a touto funkciou je hlavne funkcia biologická, výchovná a ekonomická. Hlavným účelom manželstva je založenie si rodiny a riadne vychovávať deti; tiež funkcia biologická, ktorá je podstatná v tom, že toto spoločenstvo je najvhodnejším prostriedkom k zabezpečeniu reprodukcie v spoločnosti a k uspokojovaniu citových a sexuálnych potrieb; ekonomickej funkcie, t. j. hmotné zabezpečenie členov rodiny, predovšetkým detí a starších členov rodiny, v ktorej všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a povinnosť starať sa o zvýšenie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny.

Manželstvo má byť trvalým a pevným celoživotným zväzkom muža a ženy, pričom ľahkomyselný pomer k manželstvu je v rozpore so záujmom spoločnosti a pripúšťa sa rozvod manželstva len v odôvodnených prípadoch, predovšetkým, aby pri úvahe o eventuálnej existencii podmienok rozvodu manželstva bol hodnotený celkový postoj manželov k manželstvu a k výkonu práv a povinností založených uzavretím

manželstva. Súd vychádza ako z výkladového vodítka pri skúmaní existencii objektívnych dôvodov k rozvodu manželstva, pričom berie do úvahy vážny rozvrat manželstva v dôsledku ľahkomyselného pomeru oboch manželov alebo jedného z nich a pokiaľ súd zistí, že manželstvo neplní žiadnu funkciu, súd manželstvo rozvedie.

Ustanovenie § 24 upravuje hmotnoprávne podmienky na rozvod manželstva a nadväzuje konkrétne na ustanovenie § 23.

Zásadným predpokladom pre zrušenie manželstva rozvodom je vážny rozvrat medzi manželmi, ktorý neodčiniteľne bráni ďalšiemu plneniu spoločenského účelu manželstva. Súd skúma, či rozvod nebude v rozpore so záujmom maloletých detí a skúma, či sú dané objektívne dôvody na to, aby súd manželstvo rozvedol. Súd musí skúmať a hodnotiť okolnosti rozvratu manželstva, hodnotiť doterajší priebeh manželského spolužitia, ich dĺžku a vzájomný pomer medzi manželmi.

17. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané jednak skutočnosťami uvedenými v návrhu navrhovateľa, tiež výpoveďou hmotnoprávneho opatrovníka manželky navrhovateľa MUDr. C. T. aj z pripojeného spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11Ps 2/2020, hlavne z obsahu tohto spisu, že hmotnoprávne podmienky rozvodu manželstva sú dané.

Súd v konaní mal za preukázané, že manželstvo účastníkov konania bolo dobré a funkčné do roku 1995, kedy u manželky navrhovateľa bola zistená choroba - sekundárne progresívna forma sclerosis multiplex, v dôsledku čoho manželstvo stratilo biologickú funkciu, rovnako aj funkciu ekonomickú. Od tohto obdobia sa manžel navrhovateľky o svoju manželku staral, hoci v tom čase pracoval, čo vyplýva nielen z návrhu, ale aj z jeho výpovede v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony v konaní sp. zn. 11Ps 2/2020. Z obsahu tohto spisu, aj z jeho výpovede vyplynulo, že od tohto obdobia, teda od obdobia, keď sa u jeho manželky objavilo toto ochorenie, resp. bolo zistené, navrhovateľ robil šoféra, ale postupne toto zamestnanie zanechal a o manželku sa staral a stará doposiaľ. Táto skutočnosť je potvrdená aj vzhľadnutím posudzovanej v uvedenom konaní, kde súdom bolo zistené, že manželka navrhovateľa je imobilná, nevnímala okolie, bola apatická, nevnímala a nepoznala prítomných v miestnosti pri výsluchu, neprijímala sama potravu, bola pripútaná na invalidný vozík. Z tohto dôvodu aj s prihliadnutím na znalecký posudok znalkyne psychiatricky MUDr. Majzlanovej, znalkyne z odboru psychiatrie bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony a za hmotnoprávneho opatrovníka bola ustanovená jej dcéra MUDr. C. T.. Fyzicky sa o manželku doposiaľ stará navrhovateľ, jej manžel, ktorý zabezpečuje všetky jej potreby. Aj z výsluchu navrhovateľa pri vzhliadnutí manželky bolo zistené, že sa o svoju manželku stará minimálne desať rokov osobne, pričom pri starostlivosti mu pomáha pokiaľ je to možné aj dcéra MUDr. C. T.. Navrhovateľ ju kŕmi, stará sa o jej osobnú hygienu, polohuje ju a robí všetky úkony potrebné pre jej starostlivosť. Kvôli starostlivosti o manželku zanechal svoju prácu a stará sa o ňu, pretože táto potrebuje 24-hodinovú starostlivosť. Túto skutočnosť potvrdila aj hmotnoprávna opatrovníčka jeho manželky bývajúca v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, ktorá okrem iného potvrdila, že zdravotný stav je matky je rovnaký, teda od vzhliadnutia sa nezmenil a starostlivosť zo strany navrhovateľa pokračuje. Potvrdila tiež, že si navrhovateľ našiel partnerku, s ktorou by chcel začať nový život, ale v tom istom rodinnom dome, kde rodina teraz žije spolu s jej matkou, pričom je presvedčená o tom, že navrhovateľ by nikdy nedal svoju manželku do sociálneho zariadenia a neodmietol by naďalej starostlivosť o ňu. V prípade rozvodu sa chce o svoju manželku aj naďalej starať a predpokladá, že túto starostlivosť bude zabezpečovať naďalej aj so svojou partnerkou, ktorá nebude mať v tomto smere žiadne výhrady.

Podľa ustanovení Zákona o rodine, pokiaľ manželstvo neplní požadované funkcie manželstva upravené v Zákone o rodine, teda neplní funkciu biologickú ani ekonomickú, manželstvo je len formálnym zväzkom a pokiaľ nie je nádej na obnovenie manželského spolužitia, súd manželstvo môže rozviesť. Rozvod však nemôže byť v rozpore so záujmom druhého manžela, to znamená, že nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, preto súd skúmal v danom prípade aj túto skutočnosť. Súd dospel k záveru, že aj v prípade vyhovenia návrhu navrhovateľa, nebude tento rozvod v rozpore s dobrými mravmi a so záujmom manželky navrhovateľa. Súd vychádzal z návrhu, vychádzal z výpovede hmotnoprávneho opatrovníka manželky navrhovateľa, vychádzal aj z obsahu spisu sp. zn. 11Ps 2/2020, z výsluchu navrhovateľa v uvedenom konaní, z listinných dôkazov aj z prehlásenia navrhovateľa a z prehlásenia hmotnoprávneho opatrovníka manželky navrhovateľa, ktorá prehlásila, že navrhovateľ sa aj v prípade rozvodu bude o manželku riadne starať, bude zabezpečovať aj naďalej starostlivosť. S touto starostlivosťou súhlasila aj jeho partnerka, ktorá bude zabezpečovať starostlivosť s ním a navyiac navrhovateľ prehlásil, že svoju manželku v prípade rozvodu do žiadneho sociálneho zariadenia neumiestni.

Súd s prihliadnutím na všetky tieto skutočnosti a s prihliadnutím aj na to, že nie je v tomto prípade obnovenie funkcie biologickej a ekonomickej možná a vzhľadom aj na vek navrhovateľa, ktorý si chce usporiadať svoje vzťahy so svojou partnerkou a chce aj naďalej plnohodnotne žiť, súd návrhu navrhovateľa vyhovel. Pokiaľ by aj navrhovateľ fyzicky (osobne) nezabezpečoval starostlivosť o svoju manželku, podľa rozsudku je povinná starostlivosť zabezpečovať dcéra, opatrovníčka MUDr. C. (11Ps 2/2020).

18. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na odvolací súd - súd II. inštancie, písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do 3 mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).